

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2614

av **Rickard Persson (MP)**

Öresund ska bli nationalpark

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Öresund bör bli en marin nationalpark och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur Öresund kan bli ett sammanhängande område med särskilt högt skydd och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Öresund är ett av Sveriges mest intressanta vatten. Det omges av Nordens mest tätbefolkade område samtidigt som det innehåller höga ekologiska värden. Områdets höga miljövärden och särskilda utmaningar gör det lämpligt som marin nationalpark.

På många sätt är miljön och naturen i och kring Öresund unik. Kusten rymmer allt från brant klippkust i norr till sandstränder och sandrev i söder.

Öresund är ett hem för mer än 1 000 arter av djur och växter, varav mer än 50 regelbundet förekommande fiskarter. Sundet hyser ett sällsynt koncentrat av marina miljöer, allt från mjukbottnar och rika ålgräsängar på grunda bottnar över fantastiska algbevuxna stenrev till sällsynta haploops-bottnar (små kräftdjur) och hästmusselbankar på djupet. Detta beror på Öresunds unika läge och hydrografiska förhållanden i mötet mellan ett av världens största brackvattenhav och världshavet – två hav ovanpå varandra!

Sedan 1932 har det av säkerhetsskäl varit trålningsförbud i Öresund. Detta har också skapat unika förutsättningar för många arter och miljöer att hållas livskraftiga.

En marin nationalpark skulle lyfta fram och skapa medvetande kring Öresunds viktiga värden.

Naturvärdena är mycket höga och intresset för turismen i och omkring området är stort. Nationalpark som begrepp är känt internationellt, har en hög status, och skulle därför kunna användas för att främja besöksnäringen i regionen. Ett skydd skapar också möjlighet att utveckla turismen under mer hållbara förutsättningar.

Ett starkt skydd behövs

Öresund behöver ha ett starkt skydd då det är, och i ännu högre grad framöver kommer att vara, utsatt för hårt tryck av bl.a. exploateringsintressen. Sandsugning sker och sanden har hittills tagits från områden i norra delen av Öresund, grunden som kallas Disken och Lappegrundet, mellan Helsingborg och Helsingör. Det har lett till stora protester från fiskare och miljöorganisationer som anser att ingreppen förstör fiskelivet. Även tjuvfiske förekommer.

Andra utmaningar som tillkommer är havsnivåhöjningar och fortsatt befolkningsökning med allt vad det innebär. En annan viktig del är att minimera riskerna för fartygsolyckor och dess följder. Öresund är också mycket betydelsefullt som rekreationsområde för de människor som bor runt Öresund. Allt sammantaget innebär stora utmaningar för områdets ekologiska system; att vara tillgängligt samtidigt som dess naturvärden parallellt måste bevaras för kommande generationer.

Det skydd som trots allt finns består av ett glest nätverk av alltför små och fragmenterade Natura 2000-områden. Förvaltningsplaner lyser med sin frånvaro och de som finns skiftar kraftigt i kvalitets- och ambitionsnivå. Öresund förtjänar bättre. Dess ekonomiska och ekologiska värden är kraftigt pressat av mänskliga aktiviteter och det behövs därför ett samlat grepp från Sverige och Danmark.

Nationalpark eller andra skyddsformer?

Skyddet av de två omtalade unika djursamhällena haploops-bottnar och hästmusselbankar omfattas inte av utpekningsskriterierna för Natura 2000. Inte heller de aktuella bottentyperna, som är förutsättningen för det unika djurlivet i Öresund, är med i habitatsdirektivets utpekningsskriterier.

Baltic Sea Protected Area BSPA (HELCOM) och PSSA (Particular Sensitive Sea Area) ger båda internationellt skydd men erfarenheter pekar på att de inte tas på särskilt allvar och det kan vara krångligt att lagföra överträdelser eller tillskapa resurser för skötsel. Till skillnad från nationalpark är det heller inte kända begrepp bland allmänheten nationellt eller internationellt.

Erfarenheter från den gränsöverskridande nationalparken i Kosterhavet där Sverige och Norge samarbetar visar att denna form av naturvård är fullt genomförbar.

Det skulle också vara ett led i att uppnå en ”god miljöstatus” fram till 2020, i enlighet med EU:s ramdirektiv om en marin strategi.

Av det sagda framstår det som att nationalpark vore det mest relevanta för Öresund. Skulle det mot förmodan framstå som svårt att genomföra måste ett sammanhängande område med särskilt högt skydd inrättas för Öresund.

Ett brett stöd för nationalpark

En mellan Sverige och Danmark samförvaltd nationalpark i Öresund har brett stöd i Öresundsregionen. Bland annat från miljöorganisationen OCEANA Europé, Marinbiologiskt Laboratorium, Öresundsakvariet, Öresundsvattensamarbetet (kommunerna längs den svenska och danska Öresundskusten) och även av Öresundsfiskarna som är en sammanslutning på bägge sidor sundet. Därtill kommer att Helsingborgs kommunfullmäktige enhälligt har beslutat och tillskrivit regeringen om en önskan att stärka skyddet för Öresund vilket även enskilda EU-parlamentariker från båda länderna gjort.

Rickard Persson (MP)